

Asia: VN/20427/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi toimintasuunnitelmaksi helteen terveyshaittojen ehkäisemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1 Tausta

-

2 Toimintasuunnitelman tavoitteet

Kokonaisuus antaa hyvän viitekehyksen hellevarautumisen kehittämiseksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

3 Riskiryhmät ja haavoittuvuutta lisäävät tekijät

Suunnitelma tunnistaa hellejaksojen merkittävät terveysriskit sekä niiden vaikutukset ympäristöstä aiheutuviin terveyshaittoihin ja haavoittuviin väestöryhmiin.

4 Riskienhallinta sekä varautumisen ja sopeutumisen koordinointi

Varautumisen suunnittelu ja toimeenpanon koordinointi edellyttää selkeästi määriteltyjä vastuita, ohjeita ja toimivaa tiedonkulkua eri sidosryhmien välillä.

5 Hellevaroitussjärjestelmä

Myönteistä on, että kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden rooli viranomaisvaroittamisen vastaanottajina tunnistetaan osana hellevaroitussjärjestelmän kehittämistä. Viranomaisvaroittamiseen liittyvien käytännön toimintamallien paikallinen toimeenpano edellyttää selkeitä ohjeita ja toimivia tiedonkulun rakenteita.

6 Viestintä

Yhteneväisyyden ja kansalaisten tasapuolisuuden näkökulmasta kansallisen viestintämateriaalin laadinta ja helleviestinnän suunnitteluun ohjeistuksen laadinta on tärkeää.

7 Helleaaltoihin liittyvä valmius ja varautuminen

Suunnitelmassa ympäristöterveydenhuolto tunnistetaan perustellusti osaksi kuntien varautumista ympäristöterveyden erityistilanteisiin. Ympäristöterveydenhuollon keskeisiä tehtäviä hellejaksoihin liittyen ovat ohjaus ja neuvonta sekä helteestä aiheutuvien, erityisesti tilojen yllämpenemiseen liittyvien terveyshaittaepäilyjen valvonta asunnoissa ja muissa oleskelutiloissa, kuten päiväkodeissa, kouluissa ja sosiaalihuollon yksiköissä. Myönteistä on, että suunnitelmassa on nostettu esiin lämpötilan lisäksi myös muita ympäristöterveydenhuollon valvontaan kuuluvien osa-alueiden vaikutuksia. Pitkittänyt helle voi lisätä riskiä esimerkiksi juomaveden, uimavesien ja elintarvikkeiden pilaantumiselle, maastopaloista aiheutuville savu- ja hiukkashaitoille sekä eläinsuojelun ongelmille.

Ympäristöterveydenhuollon näkökulmasta on jatkovalmistelussa tärkeää selkeyttää vastuunjakoa hyvinvointialueiden omavalvonnan ja kuntien terveydensuojeluviranomaisten välillä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimitilojen sisälämpöolosuhteiden osalta.

Suunnitelman onnistunut toimeenpano edellyttää selkeitä rooleja, yhtenäisiä ohjeita sekä riittäviä toimintaedellytyksiä ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen paikallisella tasolla.

8 Pidemmän aikavälin toimenpiteet

Suunnitelmassa esitetty tarve tarkastella terveydensuojelulainsäädäntöä ja asumisterveysasetuksen kesäaikaisia huonelämpötiloja koskevaa sääntelyä on ympäristöterveydenhuollon näkökulmasta kannatettava. Käytännön valvonnassa on noussut esiin nykyisten lämpötilalle asetettujen raja-arvojen olevan liian korkeita.

9 Työterveys ja työsuojelu

-

10 Seuranta ja arviointi

-

11 Toimenpiteet

-

Liite Toimijoiden ja sidosryhmien roolit ja vastuut hellevarautumisessa

-

Yleisiä huomioita

-

Järvinen Mari
Kouvolan kaupunki, ympäristöterveydenhuolto